

PATOLÓGIA

Magisterské štúdium

2. ročník, zimný semester 2022, povinný predmet (2-0-2) 5 kreditov

Výučba:	19. 09. 2022 - 16. 12. 2022
Skúškové obdobie:	02. 01. 2023 - 10. 02. 2023
Prednášky	Pondelok K102 7.30-9.10 hod
Cvičenia	Po, Ut, Štv podľa rozvrhu na K236

- **Forma výučby predmetu prezenčná sa bude konať v rámci rozvrhu pre daný predmet.**
- **Ako e-learningový nástroj pre výučbu je použitý Moodle a MS Teams.**
- Technická podpora pre prácu s komunikačnými médiami: PharmDr. T. Rajtík, PhD.
- Technický personál: Mgr. A. Chalányiová, V. Haššová, E. Vilémová, S. Kolembusová
- Učitelia zodpovední za prípravu jednotlivých tém sú uvedení v sylaboch.
- Dni pracovného pokoja: 1.11. 2022 (utorok) a 17.11.2022 (štvrtok)
- **Podklady prednášok a cvičení budú v online systéme Moodle.**
- **Priebežné testy sa píše papierovou formou z látky prebranej do termínu konania testu.**
- **Udelenie absolvovania predmetu po splnení podmienok, zapíše do zoznamov v poslednom výučbovom týždni (12.12.2022 – 16.12.2022) asistent uvedený na rozvrhu pre príslušnú skupinu. Informácia o náhradných testoch a skúškových testoch bude uvedená v Moodle, AIS a MS Teams.**
- **Záverečná skúška sa koná prezenčnou formou na pc cez systém Moodle.**

Odporúčaná literatúra pre štúdium

- MOHAN, Harsh. 2011. Patológia. 1. slovenské vyd. Bratislava: Balneotherma. ISBN 9788097015664.
- MAČÁK, Jirka. 2002. *Obecná patologie*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, Lékařská fakulta. ISBN 8024404362.
- MAČÁK, Jirka, MAČÁKOVÁ, Jana a DVOŘÁČKOVÁ, Jana. 2012. *Patologie*. 2. dopl. vyd. Praha: Grada. ISBN 9788024735306.
- SILBERNAGL, Stefan a LANG, Florian. 2012. *Atlas patofyziologie*. 2. české vyd. Praha: Grada, ISBN 9788024735559.
- NEČAS, Emanuel a kol. 2004. *Patologická fyziologie orgánových systémov: Část I*. Praha: Karolinum. ISBN 8024606151.
- NEČAS, Emanuel a kol. 2004. *Patologická fyziologie orgánových systémov: Část II*. Praha: Karolinum. ISBN 8024606747.
- NEČAS, Emanuel. 2006. *Obecná patologická fyziologie*. Praha: Karolinum. ISBN 9788024616889.
- HULÍN, Ivan a kol. 2005. *Patofyziológia a klinická fyziológia pre magisterské a bakalárske štúdium*. Bratislava: Slovak Academic Press. ISBN 8089104665.
- PLANK, Lukáš a HANÁČEK, Ján. 2007. *Patologická anatomia a patologická fyziológia*. Martin: Osveta. ISBN 8080632410.

Týždeň	Prednáška K102 Po 7.30-9.10	Cvičenie K236
<p align="center">1. TÝŽDEŇ 19.9.-23.9. 2022</p>	<p>1. PREDNÁŠKA Dr. Foltánová</p> <p>Úvod do patológie. Choroba a jej charakterizácia, etiológia ochorení (infekcie, chemické a fyzikálne príčiny), symptomatológia. Nomenklatúra a klasifikácia chorôb. Genetické ochorenie, molekulárny základ, mutácie, autozomálne dominantné a recesívne poruchy génovej expresie, gonozomálne, multifaktoriálne. Poruchy vývojových a diferenciacných procesov - teratológia, vrodené chyby vybraných systémov (CNS – hydrocefalus, spina bifida).</p>	<p>1. CVIČENIE pripraví Doc. Kosírová</p> <p>Mechanizmy adaptácie. Progresívne zmeny.</p> <ul style="list-style-type: none"> • hypertrofia, hyperplázia • metaplázia, dysplázia, neoplázia • reparácia a regenerácia, hojenie <p>Praktická úloha: Histologické preparáty tkanivových zmien.</p>
<p align="center">2. TÝŽDEŇ 26.9.-30.9. 2022</p>	<p>2. PREDNÁŠKA Doc. Kosírová</p> <p>Zápal – príčiny, priebeh (akútny, chronický), lokálne (rubor, calor, tumor, dolor, functio laesa) a globálne prejavy (horúčka, cievne zmeny), zápalové bunky, mediátory, typy zápalovej odpovede. Špecifické granulačné zápal (TBC, syfilis, lepra). Bolesť – vznik, význam, charakterizácia, dráhy bolesti.</p>	<p>2. CVIČENIE pripraví Dr. Rajtík</p> <p>Príčiny a mechanizmy bunkového poškodenia. Regresívne zmeny.</p> <ul style="list-style-type: none"> • atrofia, hypoplázia • dystrofia (steatóza, lipomatóza, amyloidóza), • tvorba kameňov, pigmentácie • apoptóza, nekroptóza, nekróza, gangréna, dekubity <p>Praktická úloha: Histologické preparáty regresívnych zmien v tkanivách.</p>

<p>3. TÝŽDEŇ 3.10.-7.10. 2022</p>	<p>3. PREDNÁŠKA Doc. Paul Hrabovská</p> <p>Poruchy CNS. Neurodegeneratívne ochorenia (demencie, Alzheimerova choroba, Parkinsonova choroba). Testy kognitívnych schopností - MMSE, MOCA, test hodín. Demyelinizačné ochorenia (skleróza multiplex). Poruchy excitácie a transmisie (epilepsia). Náhle poškodenie mozgových funkcií (trauma, zápal, krvácanie - náhla cievna mozgová príhoda).</p>	<p>3. CVIČENIE pripraví Dr. Kráľová</p> <p>Vybrané poruchy cievnej cirkulácie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • hyperémia, hemorágia • edém • trombóza, embólia, ischemia, hypoxia, infarkt <p>Praktická úloha: Histologické preparáty. Kazuistiky.</p>
<p>4. TÝŽDEŇ 10.10.-14.10. 2022</p>	<p>PREDNÁŠKA Doc. Paul Hrabovská</p> <p>Duševné poruchy a poruchy správania: psychotické ochorenia (schizofrénia, afektívne poruchy, post-traumatická stresová porucha), nepsychotické ochorenia (úzkostné stavy, strach, poruchy správania a osobnosti, poruchy psychického vývinu).</p>	<p>4. CVIČENIE pripraví Dr. Dingová</p> <p>Vybrané komorbidity psychických ochorení</p> <ul style="list-style-type: none"> • bolesti hlavy a poruchy spánku <p>Vybrané zápalové ochorenia CNS</p> <ul style="list-style-type: none"> • encefalitída, meningitída, borelióza <p>Praktická úloha: Kazuistiky.</p> <p style="text-align: right;">1. TEST</p>
<p>5. TÝŽDEŇ 17.10.-21.10. 2022</p>	<p>5. PREDNÁŠKA Dr. Kráľová</p> <p>Poruchy krvného tlaku a obehu. Hypertenzia - Definícia, typ/forma/klinický obraz, etiopatogenéza, symptomatológia, komplikácie. Pľúcna artériová hypertenzia. Hypotenzia, kolaps, šok, kompenzačné mechanizmy.</p>	<p>5. CVIČENIE pripraví Dr. Kráľová</p> <p>Vybrané poruchy krvi a krvného zrážania.</p> <ul style="list-style-type: none"> • anémie (z nedostatku Fe, kys. listovej a vit. B12) • leukémie (lymfóm, chronická lymfocytárna leukémia CLL) • krvácaivé stavy z poruchy hemostázy a hemokoagulácie, krvných elementov a cievnej steny • poruchy krvného zrážania (hemofília) <p>Praktická úloha: Kazuistiky.</p>

<p style="text-align: center;">6. TÝŽDEŇ 24.10.-28.10. 2022</p>	<p>6. PREDNÁŠKA Doc. Stankovičová</p> <p>Poruchy koronárnej cirkulácie. Ateroskleróza. Ischemická choroba srdca, infarkt myokardu, angina pectoris. Zlyhanie srdca. Definícia, typ/forma/klinický obraz, etiopatogenéza, symptomatológia, kompenzačné mechanizmy, komplikácie.</p>	<p>6. CVIČENIE pripraví Dr. Dingová</p> <p>Vybrané poruchy cirkulácie krvi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poruchy cirkulácie v artériách (funkčne a organicky podmienené poruchy: Raynaudov fenomén, aneuryzma, vaskulitídy). • Poruchy cirkulácie v žilách dolných končatín (chronická venózna insuficiencia, ulcus cruris). • Varixy hlboké a povrchové, iné lokalizácie varixov (GIT – hemoroidy). <p>Praktická úloha: Kazuistiky.</p>
<p style="text-align: center;">7. TÝŽDEŇ 31.10.-4.11. 2022</p>	<p>7. PREDNÁŠKA Doc. Stankovičová</p> <p>Poruchy srdcového rytmu. Kardiomyopatie. Definícia, typ/forma/klinický obraz, etiopatogenéza, symptomatológia, kompenzačné mechanizmy, komplikácie.</p>	<p>7. CVIČENIE pripraví Dr. Kráľová</p> <p>Vybrané poruchy pohybového systému.</p> <ul style="list-style-type: none"> • osteoporóza, osteomalácia, Pagetova choroba • osteoartróza, reumatoidná artritída, dna • myastenia gravis, rabdomyolýza <p>Praktická úloha: Kazuistiky.</p>
<p style="text-align: center;">8. TÝŽDEŇ 7.11.-11.11. 2022</p>	<p>8. PREDNÁŠKA Doc. Kosírová</p> <p>Patológia respiračného systému. Základné patologické procesy v pľúcnom parenchýme - zápal, bronchitída, pneumónia. Poruchy regulácie dýchania, ventilácie, perfúzie a difúzie. Obštrukčné a reštrikčné choroby – CHOCHP, astma, emfyzém, atelektáza, pľúcna fibróza. Respiračná insuficiencia, ARDS, IRDS.</p>	<p>8. CVIČENIE pripraví Doc. Kosírová</p> <p>Vybrané ochorenia horných dýchacích ciest.</p> <ul style="list-style-type: none"> • rinitída, chrípka • covid-19, SARS • tonzilitída, čierny kašeľ <p>Praktická úloha: Kazuistiky. Videoukážky. Analýza patologicky zmenených spirometrických záznamov.</p> <p style="text-align: right;">2. TEST</p>

<p style="text-align: center;">9. TÝŽDEŇ 14.11.- 18.11.2022</p>	<p>9. PREDNÁŠKA Dr. Dingová</p> <p>Poruchy gastrointestinálneho systému. Choroby ústnej dutiny, pažeráka (refluxná choroba). Syndróm dráždivého čreva, náhle brušné príhody, ileus, hernia, polypy, kolorektálny karcinóm.</p>	<p>9. CVIČENIE pripraví Dr. Dingová</p> <p>Vybrané ochorenia a symptómy tráviaceho systému.</p> <ul style="list-style-type: none"> • vredová choroba žalúdka, dvanástnika • Crohnova choroba, ulcerózna kolitída • dyspepsie, nauzea, vracanie • hnačka, zápcha <p>Praktická úloha: Kazuistiky. Vyšetrovacie techniky pre GIT, vyšetrenie žalúdočnej šťavy.</p>
<p style="text-align: center;">10. TÝŽDEŇ 21.11.- 25.11.2022</p>	<p>10. PREDNÁŠKA Dr. Foltánová</p> <p>Poruchy pečene a žlčníka. Hepatopatie, zápalové (hepatitída), metabolické ochorenia (steatóza, cirhóza), nádory, zlyhanie, portálna hypertenzia. Žltáčka, žlčníkové kamene. Pankreatitída.</p>	<p>10. CVIČENIE pripraví Doc. Kosírová</p> <p>Vybrané poruchy vstrebávania živín.</p> <ul style="list-style-type: none"> • nadváha, obezita, dyslipidémie • celiakia, laktózová intolerancia, histamínová intolerancia • potravinová alergia <p>Praktická úloha: Kazuistiky. Poradenstvo pre špeciálne diéty (hypertenzia, cukrovka, obezita, dna a ďalšie). Hodnotenie SCORE.</p>
<p style="text-align: center;">11. TÝŽDEŇ 28.11.- 2.12.2022</p>	<p>11. PREDNÁŠKA Dr. Kráľová</p> <p>Poruchy vylučovacieho systému. Poruchy krvného obehu obličiek (nefroskleróza, glomeruloskleróza). Nefrózy (akútne a chronické). Renálna insuficiencia a zlyhanie obličiek. Nádory. Zápalové ochorenia (pyelonefritída, glomerulonefritída). Choroby vývodných močových ciest (zápaly, cystitída, urolitiáza). Vrodené poruchy močových ciest. Nefrotický a nefritický syndróm. Poruchy v zložení a tvorbe moču.</p>	<p>11. CVIČENIE pripraví Dr. Foltánová</p> <p>Vybrané ochorenia endokrinného systému.</p> <ul style="list-style-type: none"> • hypertyreóza, hypotyreóza • diabetes mellitus • Cushingova choroba <p>Praktická úloha: Kazuistiky.</p>

<p style="text-align: center;">12. TÝŽDEŇ 5.12.-9.12. 2022</p>	<p>12. PREDNÁŠKA Dr. Foltánová</p> <p>Patológia kože a infekčných ochorení. Bakteriálne, vírusové, mykotické a parazitárne ochorenia kože: pyodermie, furunkulitídy, bradavice, herpes (simplex, zoster), kiahne, ekzém, afty, akné.</p>	<p>12. CVIČENIE pripraví Dr. Rajtík</p> <p>Vybrané poruchy senzorického systému.</p> <ul style="list-style-type: none"> • konjunktivitída • glaukóm, katarakta • otitída • vertigo, Meniérov syndróm, kinetózy <p>Praktická úloha: Kazuistiky.</p> <p style="text-align: right;">3. TEST</p>
<p style="text-align: center;">13. TÝŽDEŇ 12.12.-16.12. 2022</p>	<p>13. PREDNÁŠKA Dr. Rajtík</p> <p>Nádorové ochorenia. Nomenklatúra, klasifikácia, rozdelenie pravé, nepravé, predisponujúce faktory, molekulárny koncept karcinogenézy, onkogény, angiogenéza, následky, metastázy, cysty.</p>	<p>13. CVIČENIE</p> <p>Zhrnutie výsledkov výučby, náhradné, opravné testy.</p>

V Bratislave, 8.9.2022

Doc. PharmDr. S. Kosírová, PhD.
garant predmetu

Doc. PharmDr. P. Křenek, PhD.
vedúci katedry

TÉMY NA DOMÁCU PRÍPRAVU K CVIČENIAM PODĽA HARMONOGRAMU

Cvičenia 1 a 2

Základná charakteristika tkanív. Tkanivo epitelové, tkanivo spojivové – štrukturálna a funkčná charakteristika, lokalizácia, funkcia, vlastnosti, spoločná charakteristika, rozdiely. Fibroblasty, medzibunková hmota.

Cvičenie 3

Stavba a štruktúra ciev. Mikrocirkulácia a jej špecifiká. Mechanizmy kontroly hladkého svalu arteriol. Tlakové pomery v cievnom systéme.

Cvičenie 4

Neuronálna signalizácia a neurotransmiterové systémy v CNS (synapsa, neurotransmisia, neurotransmitery, neuromodulátory a receptory nervového systému. Spánok, cirkadiánne rytmy, pamäť. Anatómia mozgu, mozgové obaly.

Cvičenie 5

Zloženie krvi, krvné elementy. Zrážanie krvi, faktory, hemostáza, hemokoagulácia.

Cvičenie 6

Stavba a štruktúra ciev. Fyziológia cirkulácie. Krvný obeh. Mikrocirkulácia a jej špecifiká. Mechanizmy kontroly hladkého svalu arteriol.

Cvičenie 7

Anatómia a fyziológia kostí a kostrových svalov. *Väzivo* – fibroblasty, vlákna, medzibunková hmota, (fibrózne, retikulárne, rôsolovité mezenchymálne). Tkanivo spojivové a podporné – *chrupka*, *kostné tkanivo* – štruktúra, rast, tvorba a remodelácia. Kostrové svaly – excitačno-kontrakčné spojenie. Nervovo-svalová platnička.

Cvičenie 8

Anatómia a fyziológia dýchacieho systému. Stavba, štruktúra a funkcia horných dýchacích ciest. Výmena dýchacích plynov. Regulácia acidobázickej rovnováhy dýchacím systémom.

Cvičenie 9

Anatómia a fyziológia gastrointestinálneho systému. Žalúdok, tenké črevo – stavba, svalovina, pohyb, trávenie a vstrebávanie. Tvorba HCl – jej vznik, riadenie tvorby, účinky. Vnútorý faktor. Regulácia trávenia.

Cvičenie 10

Výživa, racionálna strava. Mikro a makronutrienty, ich funkcia, zastúpenie v potrave. Vstrebávanie živín.

Cvičenie 11

Anatómia a fyziológia endokrinného systému. Pankreas. Štítna žľaza, nadobličky. Vznik, funkcia, uvoľnenie, mechanizmus účinku a regulácia hormónov (inzulín, glukagón, tyroxín, trijódtyronín, kortizol).

Cvičenie 12

Anatómia a fyziológia zmyslových orgánov. Zrak, sluch, rovnovážny zmysel.

TÉMY NA SAMOŠTÚDIUM PODĽA PODKLADOV V MOODLE

- Dermatitídy (atopická, plienková, kontaktná, alergická, solárna). Epikutánne testy.
- Alergie (alergická rinitída, alergia na blanokrídly hmyz, potravinová alergia).
- Detské infekčné ochorenia osýpky, kiahne, mumps, rubeola. Očkovanie.
- Nozokomiálne infekcie.
- Autoimunitné ochorenia (psoriáza)
- Ochorenia pohlavného systému (nádory, infekčné, zápalové).
- Infekcie GIT (enterotoxikózy, enterovirózy).
- Starnutie